

А. Е. ОМАРОВ

**ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ
ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ:
ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ**

МОНОГРАФІЯ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
Навчально-науково-виробничий центр**

А. Е. ОМАРОВ

**ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ:
ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ**

Монографія

Харків
«ПромАрт»
2018

УДК [504:351.777.6](477)

О 57

*Монографію розглянуто та рекомендовано до друку Вченою Радою
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 10 від 24.05.2018)*

Рецензенти:

О. Ю. Бобровська - завідувач кафедри економіки та регіональної економічної політики Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України, доктор наук з державного управління, професор.

О. М. Крутий - професор кафедри політології та філософії Харківського регіонального Інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України, доктор наук з державного управління, професор.

І. О. Полищук - професор кафедри соціології та політології Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор політичних наук, професор.

Омаров А. Е.

О 57 Екологічна безпека держави в умовах глобалізаційних викликів сучасності: державно-управлінський аспект [Текст] : монографія / Омаров Азад Енвер огли. [За науковою редакцією д. держ. упр., проф. Крюкова О. І.] – Харків : ПромАрт, 2018. – 288 с.: іл.

ISBN 978-617-7634-24-8

У монографії розглянуто питання ролі екологічної безпеки держави в системі національної безпеки. Проаналізовано нормативно-правову базу екологічної безпеки України. Визначено пріоритетні напрямки державної політики України у сфері екологічної безпеки. Досить ґрунтовно розглянуто питання ролі цивільного захисту у системі екологічної безпеки держави. Окремі теоретичні положення монографії можуть бути впроваджені в діяльність Національного університету цивільного захисту й Інституту державного управління у сфері цивільного захисту та використані в навчально-методичній роботі для вдосконалення програмно-методичного забезпечення навчального процесу в системі підготовки магістрів з державного управління та підвищення кваліфікації державних службовців.

УДК 1504:351.777.61(477)

ISBN 978-617-7634-24-8

© А. Омаров, 2018
© Видавництво «ПромАрт», 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....	10
1.1.Екологічна безпека: концептуальні підходи.....	10
1.2.Особливості визначення механізмів екологічної безпеки держави.....	25
1.3.Екологічна безпека та екологічне управління як чинники національної безпеки держави.....	39
РОЗДІЛ 2. СИСТЕМА ГЛОБАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ДЕРЖАВИ.....	49
2.1 .Екологічна безпека держави як чинник ефективного розвитку.....	49
2.2.Особливості забезпечення стійкої екологічної безпеки держави в умовах глобалізації.....	81
2.3.Світовий еволюційний процес та забезпечення механізмів екологічної безпеки.....	94
РОЗДІЛ III. РЕАЛІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	110
3.1.Досвід зарубіжних країн в сфері забезпечення екологічної безпеки держави.....	110
3.2.Державне управління системою цивільного захисту як чинник екологічної безпеки.....	128
3.3.Концептуальні підходи до формування політики екологічної безпеки держави в умовах глобалізації.....	140
РОЗДІЛ 4. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	153
4.1 .Сучасний стан екологічної безпеки в Україні.....	153
4.2.Інституціональний механізм забезпечення державної політики в сфері екологічної безпеки.....	161
4.3.Проблеми та суперечності в реалізації національної політики екологічної безпеки.....	175
РОЗДІЛ 5. ПРИОРИТЕТИ ПОЛІТИКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ТА МЕХАНІЗМИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	194
5.1.Стратегічні напрями національної екологічної політики держави.....	194
5.2.Шляхи удосконалення політики екологічної безпеки в сучасних умовах.....	202
5.3.Інноваційні стратегії в формуванні та реалізації національної політики екологічної безпеки.....	215
5.4.Технопарки як організаційний механізм впровадження енерго - та ресурсозберігаючих технологій.....	227
ВИСНОВКИ.....	237
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	239
ДОДАТКИ.....	262

CONTENTS

ACKNOWLEDGEMENTS.....	6
CHAPTER 1. THEORETICAL BASIS FOR ENVIRONMENTAL SAFETY POLICY OF STATE.....	10
1.1. Conceptual and categorical apparatus of environmental safety.....	10
1.2. Mechanisms for environmental safety of state as factor of national security.....	25
1.3. Methodological approaches to environmental security of state under globalization.....	39
CHAPTER 2. MODERN GLOBAL CHALLENGES TO PUBLIC ADMINISTRATION OF ENVIRONMENTAL SAFETY.....	49
2.1. Public-administrative impact on environmental safety issues.....	49
2.2. Mechanisms for realizing environmental safety of state under modern modernization processes.....	81
2.3. World environmental safety and role of state in providing mechanisms for safety policy realization.....	94
CHAPTER 3. ENVIRONMENTAL SAFETY POLICY: SPECIFIC FEATURES OF IMPLEMENTATION.....	110
3.1. Advanced world countries in context of environmental safety policy implementation.....	110
3.2. Legal mechanisms for ensuring environmental safety in Ukraine.....	128
3.3. Conceptual approaches to implementing environmental safety policy	140
CHAPTER 4. MECHANISMS FOR PUBLIC ADMINISTRATION OF FORMING AND IMPLEMENTING ENVIRONMENTAL SAFETY POLICY	
4.1. Environmental safety in Ukraine at present stage.....	153
4.2. Public authorities in environmental safety sphere.....	161
4.3. Problem issues in realization of national policy of environmental safety.....	175
CHAPTER 5. NEW APPROACHES TO FORMING AND IMPLEMENTING ENVIRONMENTAL SAFETY POLICY.....	194
5.1. Program and target-oriented approach in managing environmental safety of state.....	194
5.2. Innovations in forming and implementing national environmental safety policy.....	202
5.3. Energy and resource-saving technologies as factor of effective environmental safety policy.....	215
5.4. Technoparks as organizational mechanism for introduction of energy and resource-saving technologies.....	227
CONCLUSIONS.....	237
REFERENCES.....	239
APPENDICES.....	262